

Recht op een gezinsleven

Inleiding

Traditiegetrouw is gezinshereniging goed voor een aanzienlijk aandeel van de migratiebewegingen naar België, zo ook in 2021. Myria geeft in deze katern een overzicht van de recentste cijfergegevens, gaat in op de (nasleep van) de COVID-19-crisis en zoomt nadien in op de cijfers over gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming. Ook worden in deze katern meerdere nota's en adviezen van Myria belicht.

2021 was een bewogen jaar, waarin Myria en andere ondersteunende organisaties een groot aantal meldingen en vragen om ondersteuning of begeleiding kregen in Afghaanse dossiers. Na de machtsovername door de taliban in augustus 2021 werd het bijzonder moeilijk voor familieleden van Afghanen om de vereiste documenten te verzamelen en een aanvraag voor gezinshereniging of voor een humanitair visum in te dienen. Myria publiceerde daarover een omvattende nota en brengt die hier onder de aandacht.

De moeilijkheden om een aanvraag in te dienen gelden niet uitsluitend voor Afghanen. Myria beveelt al sinds lange tijd aan om de indiening te faciliteren, in het bijzonder voor vluchtelingenfamilies. Dat is nodig ook los van de discussie over de indieningstermijnen, met name de termijn van één jaar (vrijstelling materiële voorwaarden) en de termijnen van indiening bij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's) (waarna het recht op gezinshereniging vervalt). Myria publiceerde een advies ter zake en herneemt daarvan in deze katern de kernpunten. In dat advies wordt er ook ingegaan op de noodzaak van professionele begeleiding bij aanvragen gezinshereniging.

In 2021 waren er geen grote wetgevende ingrepen inzake gezinshereniging, al worden die binnenkort wel verwacht, onder meer wat de gezinshereniging betreft van de ouders met de begeleide minderjarige vreemdeling die internationale bescherming verkreeg.¹ Ook daarover bracht Myria een advies uit, dat kort wordt toegelicht.

Al sinds 2020 werkt Myria intens rond aanvragen gezinshereniging van Eritrese gezinsleden die als vluchteling in Ethiopië verblijven en zich wensen te herenigen met hun familie in België. Ook voor deze groep ontving Myria een groot aantal meldingen in 2021. In eerste instantie situeerde het probleem zich op het vlak van de indiening van de aanvraag gezinshereniging bij de diplomatieke post in Addis Abeba. Momenteel ondervinden zij moeilijkheden om het land te verlaten, waardoor de geldigheid van hun visum gezinshereniging dreigt te verstrijken. Die laatste problematiek stelt zich ook geregeld voor gezinsleden van andere nationaliteiten, vaak vluchtelingenfamilies. Myria spit dat thema dieper uit in deze katern, en geeft daarbij eveneens concrete aanbevelingen.

1 | Beleidsnota Asiel en Migratie en Nationale Loterij, DOC 55 2294/022, 3 november 2021, p. 25.

Enkele ontwikkelingen in rechtspraak en beleid uitgelicht

Vanwege de hogere leefloonbedragen sinds 1 mei 2022 is ook het referentiebedrag inzake de voorwaarde van de “stabiele, toereikende en regelmatige bestaansmiddelen” in het kader van gezinshereniging verhoogd. Momenteel bedraagt dat 1.809,32 euro netto per maand (mei 2022).² De administratieve bijdrage voor de indiening van verblijfsaanvragen werd verlaagd vanaf 26 mei 2022, om de bedragen in redelijke verhouding te brengen met wat de geleverde dienst door DVZ effectief kost. Daarmee komt de Belgische staat tegemoet aan de rechtspraak van de Raad van State.³

Financiële maatschappelijke dienstverlening: nood aan duidelijke afbakening in de wet

Ook in 2021 bevestigde de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) dat de inkomensgarantie voor ouderen niet in aanmerking kan worden genomen bij de beoordeling van de bestaansmiddelenvereiste bij aanvragen gezinshereniging.⁴ Wel wordt de tegemoetkoming voor personen met een handicap in aanmerking genomen.⁵ De afbakening van het concept “financiële maatschappelijke dienstverlening” (zie art. 10 en 40ter Vw.) blijft evenwel onduidelijk. Myria beveelt sinds lang aan dat de tegemoetkoming voor personen met een handicap expliciet in de wet zou worden opgenomen als toegelaten inkomsten bij de beoordeling van de bestaansmiddelenvereiste.⁶

HvJ: Geen ongelijke behandeling van slachtoffers huiselijk geweld op basis van de nationaliteit van de referentiepersoon

In het geval van een mogelijke beëindiging van het verblijfsrecht na een echtscheiding moeten slachtoffers van huiselijk geweld die familielid zijn van een Unieburger aantonen dat zij over voldoende bestaansmiddelen beschikken en een ziektekostenverzekering hebben om hun verblijfsrecht te behouden.⁷ Slachtoffers die familielid van een derdelander zijn moeten alleen een bewijs van het huiselijk geweld voorleggen.⁸ Volgens het Hof van Justitie gaat het niet om vergelijkbare situaties en is het verschil bijgevolg gerechtvaardigd. De richtlijnen hebben immers een verschillend doel, stelt het Hof. De burgerschapsrichtlijn moet het recht van vrij verkeer van Unieburgers garanderen, door hun gezinsleven te vrijwaren. Het doel van de gezinsherenigingsrichtlijn is om de wetgeving van de lidstaten over het verblijfsrecht van derdelanders op elkaar af te stemmen, met behoud van een ruimere beoordelingsmarge in vergelijking met de burgerschapsrichtlijn, volgens het Hof.⁹ De staatssecretaris voor Asiel en Migratie gaf aan meer duidelijkheid te willen scheppen via een omzendbrief.¹⁰

Vorig jaar sprak de RvV zich in verschillende zaken ook uit over de “**bijzondere omstandigheden die de laattijdige indiening van de aanvraag objectief verschoonbaar maken**”.¹¹

2 Zie bericht op de website van DVZ.

3 Zie KB van 9 februari 2022, dat het vernietigde artikel 1/1/1 van het Verblijfsbesluit vervangt, en RvS 11 september 2019, nr. 245 403 en 245 404.

4 Zie bijvoorbeeld RvV 5 mei 2021, nr. 253 992.

5 Zie bijvoorbeeld RvV 5 juli 2021, nr. 257 659.

6 Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2017*, p. 133.

7 Art. 42^{quater}, §4, 4^e verblijfswet (hierna: Vw).

8 Art. 11, §2, lid 4 Vw.

9 HvJ 2 september 2021, C-930/19, X t. *Belgische Staat*.

10 Beleidsnota Asiel en Migratie en Nationale Loterij, DOC 55 2294/022, 3 november 2021, p. 20.

11 Cfr. HvJ 7 november 2018, C-380/17, K., B. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*. Bijv.: RvV 16 juni 2021, nr. 256 559; RvV 16 juni 2021, nr. 256 594; RvV 29 juli 2021, nr. 258 877; RvV 16 november 2021, nr. 263 741; RvV 22 december 2021, nr. 266 001; RvV 22 december 2021, nr. 266 002. Zie voor arresten vóór 2021: A. Declercq, “De termijn van vrijstelling van de materiële voorwaarden bij gezinshereniging met begunstigen van internationale bescherming: onvoldoende waarborgen voor een effectieve vrijstelling”, Tijdschrift Vreemd., 2021, nr. 2.

Myria focust in deze katern op ...

Gezinshereniging in cijfers

Gezinshereniging is goed voor een groot aandeel van de migratie naar België en kan op twee manieren in kaart worden gebracht:

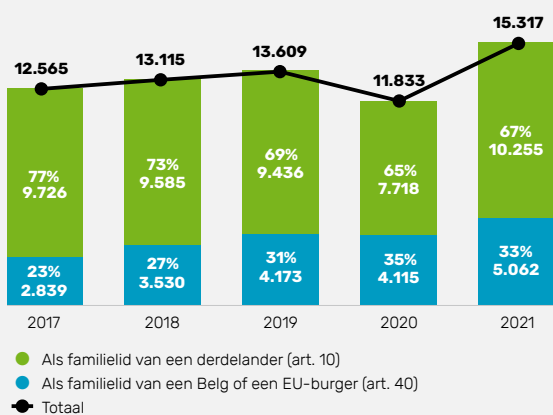
- aan de hand van de gegevens over **visa lang verblijf die worden toegekend in het kader van een gezinshereniging** (bij deze visa gaat het alleen om onderdanen van derde landen);

- aan de hand van de gegevens over **de eerste verblijfstitels die om familiale redenen worden afgegeven**.

Tussen de beschikbare gegevens zit een jaar verschil. Zo hebben die over visa betrekking op het jaar 2021, terwijl de eerste verblijfstitels op het jaar 2020 betrekking hebben.

Visa lang verblijf toegekend in het kader van gezinshereniging in 2021

Visa toegekend in het kader van gezinshereniging

Na het coronajaar 2020 werden er in 2021 29% meer visa lang verblijf toegekend voor gezinshereniging

- De **15.317 visa lang verblijf toegekend** voor gezinshereniging zijn goed voor **43%** van alle toegekende visa lang verblijf, alle motieven samen genomen (35.606 in totaal).
- Van de **15.317** in 2021 uitgereikte visa is **twee derde (67%)** afgegeven in het kader van gezinshereniging **met een onderdaan uit een derde land**. Na een dalende trend wint deze categorie opnieuw aan relatief gewicht. Daarbovenop werden **5.062** visa (33%) verleend voor gezinshereniging **met een Belg of een EU-burger**.
- De stijging van het aantal afgegeven visa is het markantst voor de groep die het zwaarst getroffen werd in het eerste pandemiejaar, namelijk de gezinshereniging met derdelanders **(+33%)**. Ook het aantal afgegeven visa voor gezinshereniging met een Belg of EU-burger **steeg sterk met 23%**.

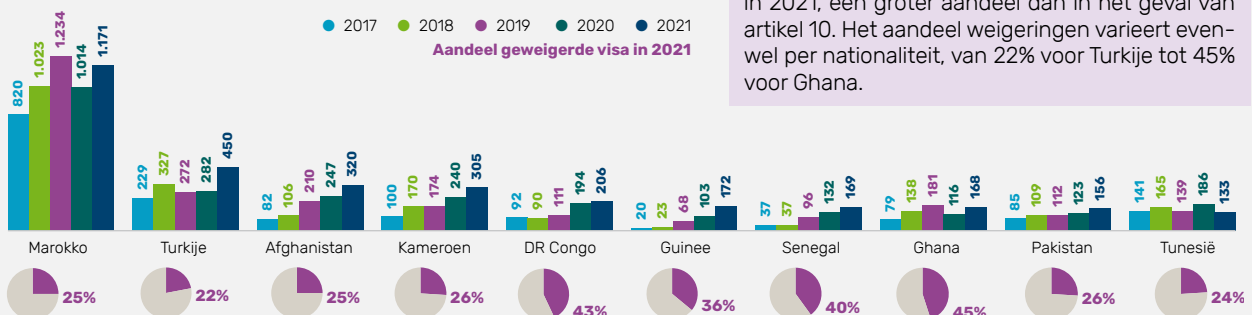
⚠ De categorisatie van de toegekende visa lang verblijf werd verfijnd. Hierdoor verschillen de cijfers licht ten opzichte van de vorige editie van dit jaarverslag. Zie de [katern Toegang tot het grondgebied voor meer informatie](#).

Visa toegekend in het kader van gezinshereniging met een Belg of een EU-burger (art. 40)

- Het aantal **Marokkaanse** begunstigden blijft het grootst binnen deze categorie. Zij vertegenwoordigen **23%** van alle toegekende visa gezinshereniging met een Belg of een EU-burger in 2021.
- Ook al was de impact van het eerste pandemiejaar hier minder uitgesproken dan op de toekenningen onder artikel 10, toch valt voor elke nationaliteit uit de top 10 een stijging te bemerken in 2021, met uitzondering van Tunesië (-29%).
- Binnen een langere tijdspanne (2017-2021) valt een gevoelige stijging waar te nemen voor verschillende landen uit Sub-Sahara-Afrika zoals Guinee (x8,6), Senegal (x4,6), Kameroen (x3,1) en DR Congo (x2,2). Ook het aantal begunstigden met de Afghaanse nationaliteit stijgt sterk in deze periode met een factor 3,9.

Nationaliteit	2020	2021	Evolutie 2020-2021
Marokko	1.014	1.171	↗ x1,2
Turkije	282	450	↗ x1,6
Afghanistan	247	320	↗ x1,3
Kameroen	240	305	↗ x1,3
DR Congo	194	206	↗ x1,1
Guinee	103	172	↗ x1,7
Senegal	132	169	↗ x1,3
Ghana	116	168	↗ x1,4
Pakistan	123	156	↗ x1,3
Tunesië	186	133	↘ x0,7

Voornaamste nationaliteiten van begunstigden van visa voor gezinshereniging met een Belg of een EU-burger in 2021

Gemiddeld werd **28%** van deze visa **geweigerd** in 2021, een groter aandeel dan in het geval van artikel 10. Het aandeel weigeringen varieert evenwel per nationaliteit, van 22% voor Turkije tot 45% voor Ghana.

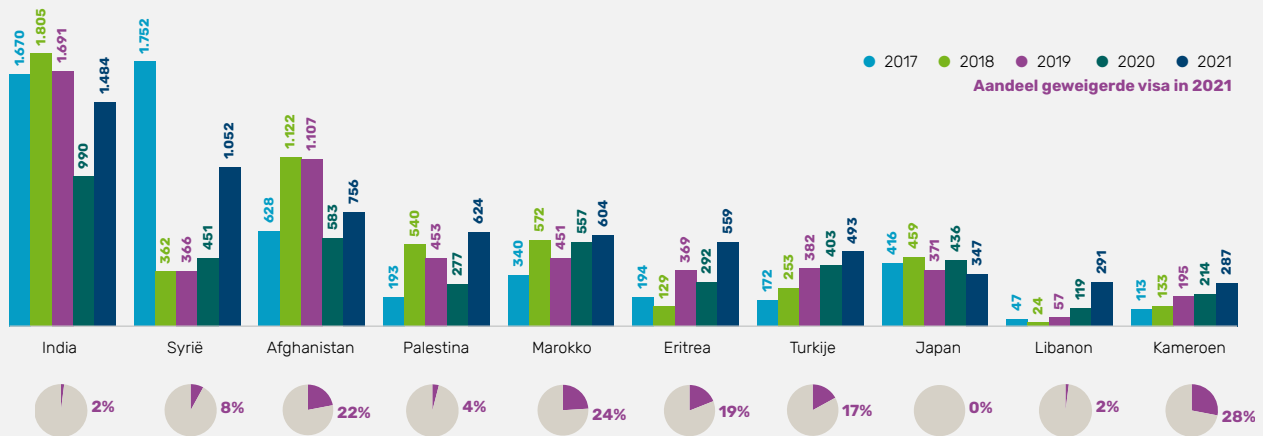
Visa toegekend in het kader van gezinshereniging met een derdelander (art. 10)

- Zoals in de voorgaande jaren het geval was, vormen **Indiërs** de grootste groep begunstigten van afgegeven visa voor gezinshereniging met een onderdaan van een derde land (art. 10). Zij zijn goed voor **14%** van alle begunstigten van dat type visa in 2021.
- Ten opzichte van het eerste pandemiejaar valt in 2021 een inhaalbeweging op te merken voor alle nationaliteiten uit de top 10 met uitzondering van Japan (-20%).
- Het aantal Libanese (x2,4), Syrische (x2,3), Palestijnse (x2,3) en Eritrese begunstigten (x1,9) stijgt sterk. Lichtere stijgingen worden waargenomen voor Marokkanen (x1,1), Turken (x1,2), Afghanen (x1,3) en Kameroeners (x1,3).
- Ondanks geringere aantallen stijgt het aantal Jemenitische begunstigten het sterkst, van 37 toegekende visa in 2020 naar 222 in 2021 (x6).
- Voor de periode 2017-2021 is de evolutie sterk afhankelijk van de nationaliteit. Het aantal aan Syriërs verleende visa is, ondanks de heropleving in 2021, sterk gedaald (-40%). Ook het aantal Indiase (x0,9) en Japanse (x0,8) begunstigten daalt licht in deze periode.
- Voor bepaalde andere nationaliteiten was er een stijging van het aantal afgeleverde visa tussen 2017 en 2021. Dat is het geval voor onderdanen uit Libanon (x6,2), Palestina (x3,2), Turkije en Eritrea (allebei x2,9), Kameroen (x2,5), Marokko (x1,8) en Afghanistan (x1,2). De markantste toename is weggelegd voor begunstigten uit Jemen die in 2017 maar 6 visa afgeleverd kregen tegenover 222 in 2021 (x37).

Nationaliteit	2020	2021	Evolutie 2020-2021
India	990	1.484	↗ x1,5
Syrië	451	1.052	↗ x2,3
Afghanistan	583	756	↗ x1,3
Palestina	277	624	↗ x2,3
Marokko	557	604	↗ x1,1
Eritrea	292	559	↗ x1,9
Turkije	403	493	↗ x1,2
Japan	436	347	↘ x0,8
Libanon	119	291	↗ x2,4
Kameroen	214	287	↗ x1,3

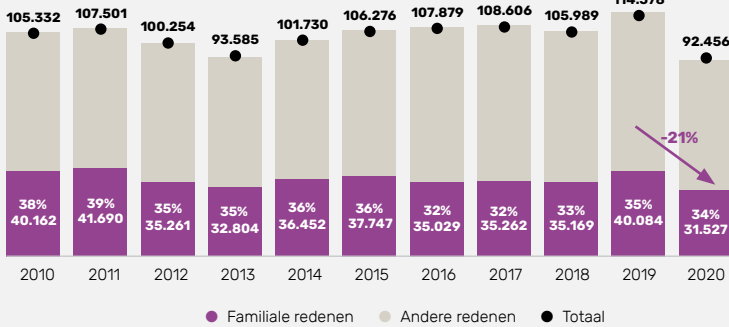
Gemiddeld werd **17%** van deze visa **geweigerd** in 2021, maar het aandeel weigeringen verschilt sterk per nationaliteit (0% voor Japanners en 50% voor Somaliërs).

Voornaamste nationaliteiten van begunstigten van visa voor gezinshereniging met een derdelander in 2021

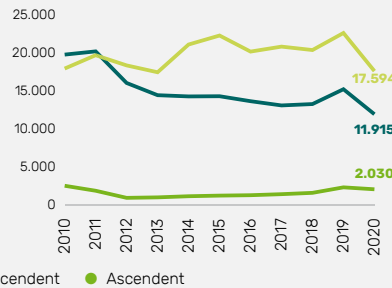
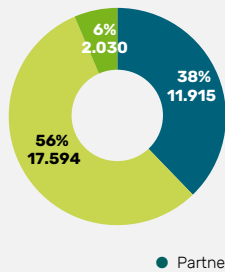

Eerste verblijfstitels afgegeven om familiale redenen in 2020 aan in het buitenland geboren vreemdelingen*

Eerste verblijfstitels afgegeven aan in het buitenland geboren vreemdelingen

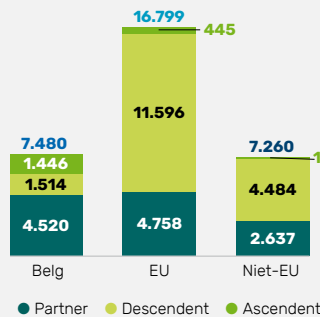
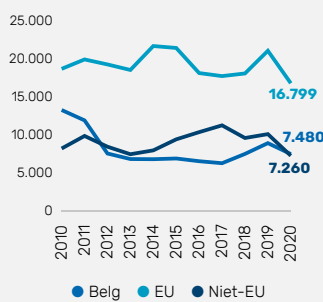
Gezinsband van de begunstigden

In 2020:

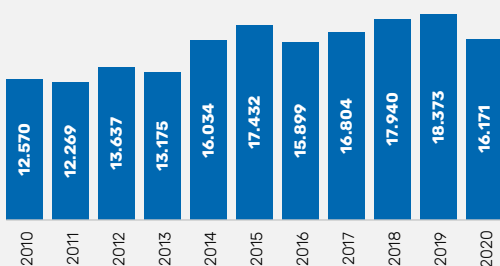
- zijn **31.527** eerste verblijfstitels afgeleverd om familiale redenen aan in het buitenland geboren vreemdelingen.
- Gelet op de pandemie is dat aantal in vergelijking met 2019 **met 21% gedaald** en is het in de beschouwde periode nooit zo laag geweest.
- In 2020 waren familiale redenen goed voor **34%** van de eerste verblijfstitels toegekend aan in het buitenland geboren vreemdelingen.
- Meer dan de helft daarvan (56%) ging naar descendenten, 38% naar echtgenoten en 6% naar ascendenten.
- Tussen 2019 en 2020 is zowel het aantal aan descendenten als het aantal aan partners afgegeven titels met 22% gedaald, terwijl het aantal aan ascendenten afgegeven titels met 11% daalde.
- De daling van het aantal ascendenten valt toe te schrijven aan de gezinsherenigingen waarbij de gezinshereniger een niet-Belg is (van 226 naar 139 voor derdelanders en van 640 naar 445 voor EU-onderdanen). In het geval van een Belgische gezinshereniger blijft de stijging van het aantal ascendenten toenemen (van 1.419 naar 1.446), een evolutie die zich sinds 2012 blijft doorzetten.

Nationaliteit van de persoon die het recht op gezinshereniging opent (gezinshereniger)*

- In 2020 was meer dan de helft van de gezinsherenigers (53%) EU-onderdaan, 24% was Belg en 23% was onderdaan van een derde land.
- Tussen 2019 en 2020 zijn de gezinsherenigingen met Belgen met 16% gedaald, die met EU-burgers met 20% en die met een onderdaan van een derde land met 28%.
- In het geval van Belgische gezinsherenigers ging het voornamelijk om gezinsherenigingen met echtgenoten (60%), terwijl het voornamelijk ging om gezinsherenigingen van descendenten voor de buitenlandse gezinsherenigers (69% voor EU- en 62% voor derdelanders).

Eerste verblijfstitels afgegeven om familiale redenen aan in België geboren vreemdelingen*

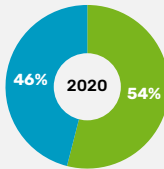
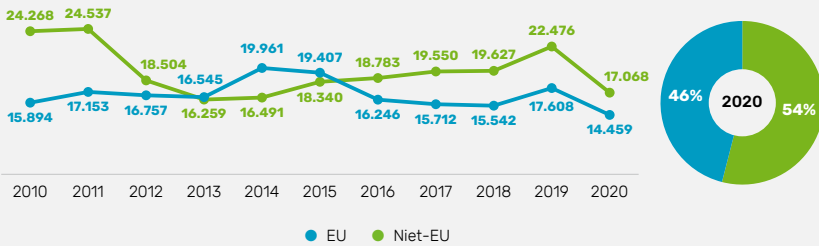

- In het coronajaar 2020 werden **bovenop de 31.527 eerste verblijfstitels afgegeven** om familiale redenen **aan in het buitenland geboren vreemdelingen 16.171 eerste titels** om diezelfde redenen afgegeven aan in **België geboren vreemdelingen**.
- Dat cijfer vormt een daling van 12% ten opzichte van 2019 en tekent zich af tegen de stijging in de periode 2016-2019.
- In 2020 ging het bij 53% van de begunstigden (8.644) om onderdanen van derde landen en bij 47% (7.527) om EU-burgers.
- Deze eerste verblijfstitels werden afgegeven aan 16.159 descendenten en aan 12 personen met een andere familiale band (echtgenoot, ascendent of andere)**.

* De gegevens over de eerste verblijfstitels afgegeven aan in het buitenland geboren vreemdelingen omvatten enkele gevallen van eerste verblijfstitels afgegeven aan in België geboren vreemdelingen met een andere familieband dan die van descendenten (echtgenoten, ascendenten of andere). Deze konden in de van DVZ ontvangen gegevens niet als zodanig worden geïdentificeerd. Het gaat om bijzonder weinig gevallen. Voor 2020 bijvoorbeeld om 12 personen op 31.527. Dat verklaart het verschil in de totalen van de verschillende figuren: 31.527 in 2020 in de globale cijfers en 31.539 in de figuren met de uitsplitsing naar familierelatie.

**Het gaat om in België geboren personen, een land dat ze hebben verlaten om daarna terug te keren en zich bij een familielid te vervoegen.

Nationaliteit van de begunstigden van eerste verblijfstitels afgeleverd om familiale redenen aan in het buitenland geboren vreemdelingen

Vornaamste nationaliteiten van begunstigden in 2020

Nationaliteit	2019	2020	Evolutie 2019-2020
Marokko	3.691	2.785	↘ x0,8
Roemenië	3.868	2.768	↘ x0,7
Nederland	2.565	2.164	↘ x0,8
Frankrijk	2.310	2.054	↘ x0,9
Spanje	1.707	1.600	↘ x0,9
Bulgarije	1.611	1.321	↘ x0,8
Italië	1.312	1.124	↘ x0,9
Afghanistan	1.392	890	↘ x0,6
India	1.535	890	↘ x0,6
Turkije	904	858	↘ x0,9
Duitsland	699	647	↘ x0,9
Portugal	760	645	↘ x0,8
Brazilië	807	627	↘ x0,8
Polen	873	594	↘ x0,7
DR Congo	419	528	↗ x1,3
Kameroen	470	526	↗ x1,1
Verenigde Staten	750	504	↘ x0,7
Tunesië	407	385	↘ x0,9
Ver. Koninkrijk	440	381	↘ x0,9
Syrië	377	374	→ x1,0
Andere	13.187	9.862	↘ x0,8
Totaal	40.084	31.527	↘ x0,8

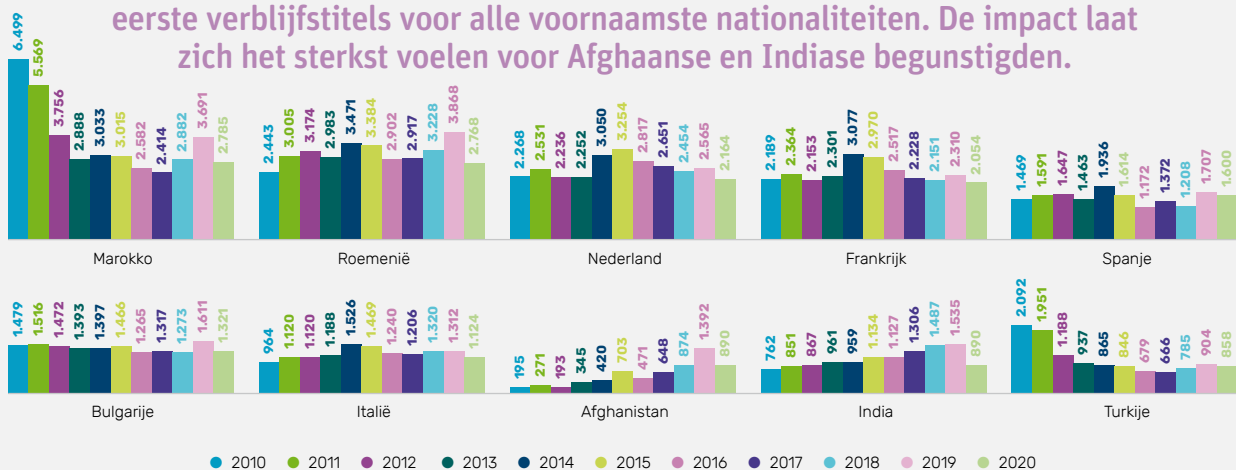
- In het coronajaar 2020 ging het bij **54%** van de begunstigden van een eerste verblijfstitel afgegeven om familiale redenen aan een in het buitenland geboren vreemdeling om **onderdanen uit derde landen**, tegenover **46% EU-burgers**.
- Tussen 2019 en 2020 is het aantal begunstigden van gezinshereniging die onderdanen uit derde landen zijn **met 24% gedaald** en dat met EU-burgers met **18%**.

Tussen 2019 en 2020 doet er zich een daling voor van 21% (x0,8) voor alle nationaliteiten samen. Op enkele uitzonderingen na zijn alle nationaliteiten in de top 20 van 2020 gedaald. De sterkste dalingen worden opgetekend bij de Indiase (x0,6) en Afghaanse (x0,6) begunstigden. Het aantal Congolese (x1,3) en Kameroense (x1,1) begunstigden neemt daarentegen in beperkte mate toe, terwijl het aantal Syriërs stabiel blijft.

De voornaamste nationaliteiten van de begunstigden in 2020 vertonen heel contrasterende evoluties **tussen 2010 en 2020**:

- Het aantal Afghaanse begunstigden (x4,6) stijgt het sterkst. Met geringere aantallen is er ook een sterke toename voor Palestijnse (x9,6), Syrische (x2,4) en Oekraïense (x1,6) begunstigden.
- De aantallen Marokkaanse (x0,4), Turkse (x0,4) en Poolse (x0,3) begunstigden dalen met meer dan de helft. Specifiek voor deze eerste twee nationaliteiten vormt 2020 een keerpunt na de gestage groei die vanaf 2017 werd opgetekend. In mindere mate is er een daling van het aantal Algerijnse (x0,6), Amerikaanse (x0,7) en Congolese (x0,8) begunstigden.
- De overige voornaamste nationaliteiten blijven nagenoeg stabiel met een lichte stijging voor Roemenen (x1,1), Spanjaarden (x1,1), Indiërs (1,2) en Italianen (x1,2) en een minieme daling voor Nederlanders (x1,0), Fransen (x0,9) en Bulgaren (x0,9).
- Na een piek in 2017 is het aantal Syrische en Iraakse begunstigden sterk gedaald, van 2.253 in 2017 tot 374 in 2020 in het geval van Syriërs en van 1.282 in 2017 tot 184 in 2020 in het geval van Irakezen.

Het eerste jaar van de pandemie vertaalt zich in een daling van de eerste verblijfstitels voor alle voornaamste nationaliteiten. De impact laat zich het sterkst voelen voor Afghaanse en Indiase begunstigden.

Gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming

Wat de uitoefening van het recht op een gezinsleven van begunstigden van internationale bescherming in België betreft, stelt Myria hier de visumcijfers voor en de cijfers rond eerste verblijfstitels.

- De **visumgegevens** voor dit motief werden ter beschikking gesteld door de Dienst Vreemdelingenzaken die de gegevens van Buitenlandse Zaken met zijn eigen databank koppelde. De bron verschilt daarmee van de andere

visa-gegevens die Myria voorstelt (Buitenlandse Zaken). Het gaat om cijfers tot en met 2021. Het jaar van de beslissing komt daarbij niet noodzakelijk overeen met het jaar van de aanvraag.

- De **data over de eerste verblijfstitels afgeleverd door de gemeenten** voor dit motief. De DVZ verzamelt de statistieken voor Eurostat en dat volgens de Eurostat-categorieën en de Eurostat-instructies (zie verder). Dit betreft cijfers tot 2020.

Visa voor familierechten met begunstigden internationale bescherming

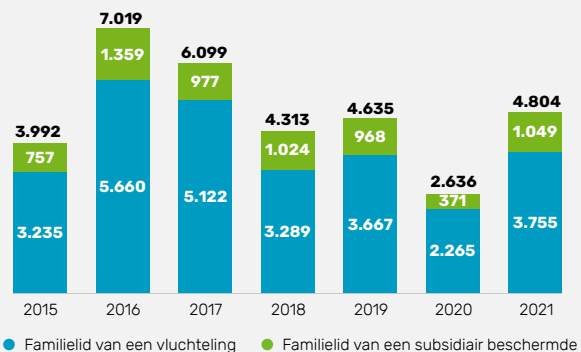
Visumaanvragen

In 2021 zijn 4.804 visumaanvragen ingediend door familieleden van begunstigden internationale bescherming.

Na een scherpe daling in het eerste pandemiejaar stijgt het aantal aanvragen opnieuw tot een niveau vergelijkbaar met dat van 2019. Toen werden er 4.635 visumaanvragen gezinshereniging met een begunstigde internationale bescherming geregistreerd.

Bijna 4 op de 5 aanvragen (78%) waren in 2021 afkomstig van een familielid van een erkend vluchteling.

Visumaanvragen gezinshereniging met een begunstigde internationale bescherming, 2015-2021

Bron: DVZ

Beslissingen over visa

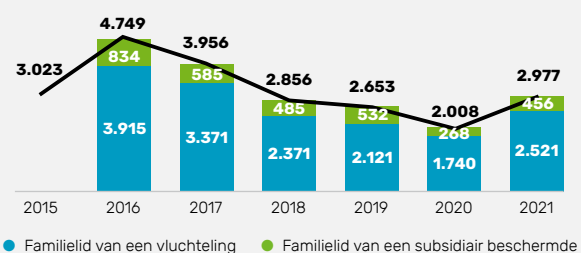
2.977 personen kregen in 2021 een positieve visumbeslissing voor gezinshereniging als familielid van een begunstigde internationale bescherming.

De **Syriërs** zijn in 2021 goed voor **1 op de 3** afgeleverde visa (966), wat hen opnieuw de grootste groep begunstigden maakt en dat na een periode van relatief weinig toekenningen tussen 2018 en 2020.

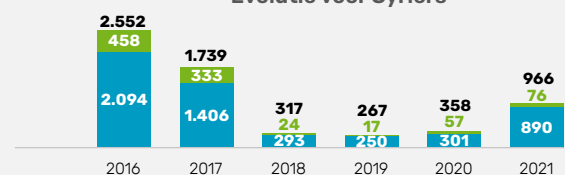
Ook het aantal Palestijnse begunstigden steeg sterk, van 256 in 2020 naar 612 in 2021 (x2,4). Zij vertegenwoordigen 21% van deze categorie. In al deze gevallen werd het recht op gezinshereniging geopend door een erkend vluchteling.

In contrast met deze stijgingen is er een scherpe daling te merken van het aantal Afghaanse begunstigden. In tegenstelling tot wat voor de meeste nationaliteiten geldt, wordt het recht op gezinshereniging voor deze nationaliteitsgroep relatief vaak geopend door een subsidiair beschermde (bijna de helft van de gevallen). Een kenmerk dat ze gemeenschappelijk hebben met de Jemenitische begunstigden, bij wie het recht in 99% van de gevallen (202 van de 204) geopend werd door een subsidiair beschermde.

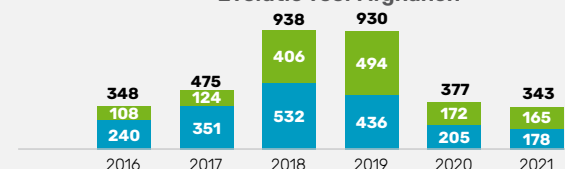
Toegekende visa gezinshereniging met een begunstigde internationale bescherming, 2015-2021

Evolutie voor Syriërs

Evolutie voor Afghanen

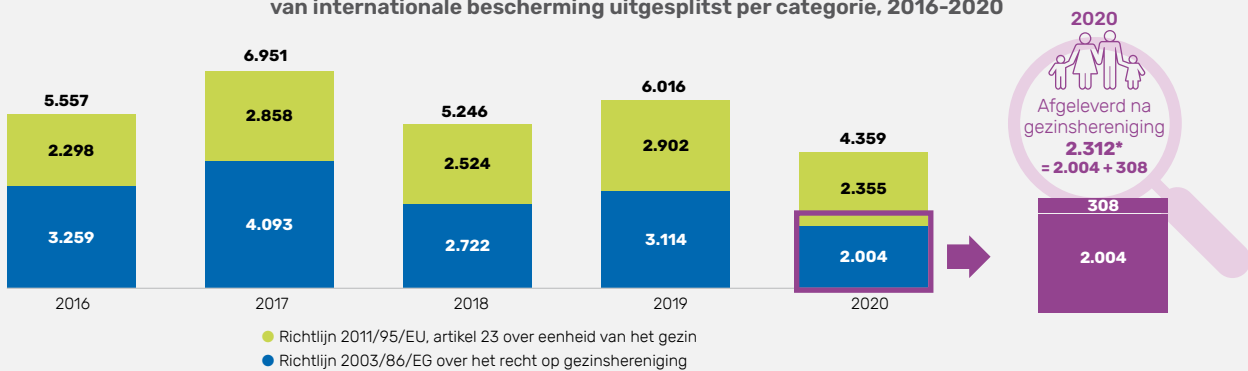

Bron: DVZ

Eerste verblijfstitels voor familieredenen met begunstigen internationale bescherming

Afgeleverde eerste verblijfstitels voor familieredenen aan familieleden van begunstigen internationale bescherming

Alle eerste verblijfstitels voor familieredenen afgeleverd aan familieleden van begunstigen van internationale bescherming uitgesplitst per categorie, 2016-2020

In 2020 werden 2.312 eerste verblijfstitels afgeleverd aan personen geboren in het buitenland voor een gezinshereniging met een begunstigde van internationale bescherming

Methodologische opmerkingen

- De 4.359 eerste verblijfstitels die uitgereikt werden aan familieleden van begunstigen internationale bescherming hebben betrekking op zowel personen geboren in het buitenland als diegenen geboren in België. Om een correct beeld van de migratiebewegingen te schetsen, is het evenwel noodzakelijk om dat onderscheid te maken.
- De **2.004 verblijfstitels onder de richtlijn gezinshereniging (2003/86/EG) gaan gepaard met een visum** om zich bij het familielid in België te vervoegen. Hier is dus sprake van migratie.
- De **2.355 verblijfstitels onder de kwalificatierichtlijn 'eenheid van gezin' (2011/95/EU) werden uitgereikt zonder dat er een visum aan te pas kwam**, het

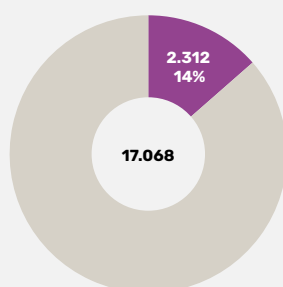
leeuwendeel van deze gevallen betreft namelijk kinderen geboren in België. Er zijn evenwel **308 personen binnen deze kwalificatierichtlijn die niet in België geboren zijn**. In deze gevallen gaat het wellicht wel om gezinsherenigingen.

Myria oordeelde dat het de waarheid dichter benadert om deze gevallen (308) op te tellen bij de gezinsherenigingen (2.004) dan om deze groep eruit te laten.

» De methodologische achtergrond bij deze materie werd uitgebreid toegelicht in de vorige editie van het jaarverslag: Myria, "Migratie in cijfers en in rechten 2021", *Katern Recht op een gezinsleven*, pp. 7-9.

Aandeel gezinshereniging met begunstigen internationale bescherming in het geheel van de gezinsherenigingen

Ten opzichte van het totaal van de eerste verblijfstitels gezinshereniging voor derdelandse migranten in 2020 (personen geboren buiten België)

14% van de gezinsherenigingen van derdelanders betreft een hereniging met een begunstigde internationale bescherming

Binnen de eerste verblijfstitels afgeleverd (aan personen geboren buiten België) om redenen van gezinshereniging zijn gezinsherenigingen met een begunstigde van internationale bescherming goed voor:

- 14% van de gezinsherenigingen van derdelanders (2.312 op 17.068);
- 7% van het totaal van alle gezinsherenigingen voor in het buitenland geboren vreemdelingen (2.312 op 31.527).

* Eerste verblijfstitels voor in het buitenland geboren vreemdelingen

EXPIRED

Geldigheid van het visum gezinshereniging: Het verstrijken van de geldigheid mag geen afbreuk doen aan het recht op gezinshereniging

Bijzondere omstandigheden kunnen een afreis naar België verhinderen

Zodra Dienst Vreemdelingenzaken een visum gezinshereniging toekent, kan de aanvrager reizen naar België en op die basis bij de gemeente een verblijfsvergunning van bepaalde duur verkrijgen.¹² Een visum gezinshereniging heeft een geldigheidsduur waarbinnen de aanvrager naar België moet reizen. **Zowel algemene als meer specifieke omstandigheden** kunnen die tijdige reis evenwel verhinderen. Enkele voorbeelden (zie ook concrete voorbeelden in kaderstukken hieronder):

- Door de algemene reisbeperkingen ingevolge de COVID-19-pandemie moest het reizen vaak worden uitgesteld, ook bij reizen om gezinsredenen.
- In bepaalde landen van herkomst of verblijf zijn uitreisvisa of specifieke reisdocumenten vereist om te vertrekken uit dat land. Die kunnen niet altijd worden bekomen, of soms volstaan de beschikbare reisdocumenten of de door België toegekende "laissez-passer"¹³ niet, of worden ze niet erkend door de autoriteiten van dat land.
- Het kan ook gaan om (tijdelijk) gesloten grenzen, moeilijke grenspassages, of persoonlijke medische redenen.

Gebrek aan Europese en Belgische bepalingen over (het verstrijken van) de visumgeldigheid

Noch het Unierecht, noch de Belgische regelgeving bevat specifieke bepalingen met betrekking tot de consequenties van het verstrijken van de geldigheid van een visum gezinshereniging. de eventuele mogelijkheid tot verlenging van het visum, of de afgifte van een nieuw visum op basis van een eerder erkend recht op gezinshereniging. De gezinsherenigingsrichtlijn¹⁴ en de burgerschapsrichtlijn¹⁵ vermelden alleen dat de lidstaten alle medewerking moeten verlenen bij het verkrijgen van de visa. Vervolgens bepaalt artikel 18 §2 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst¹⁶ het volgende: "Visa voor een verblijf van langere duur hebben een **geldigheidsduur van ten hoogste één jaar**. Indien een lidstaat een vreemdeling toestaat meer dan één jaar in de bedoelde lidstaat te verblijven, wordt het visum voor een verblijf van langere duur voor het verstrijken van de geldigheidsduur vervangen door een verblijfstitel."

DVZ stelt dat zijn instructies tot afgifte van het visum in principe zes maanden geldig zijn, en dat de **geldigheidsduur van een visum gezinshereniging gewoonlijk ook zes maanden** bedraagt.¹⁷ Er zijn wel situaties waarin de geldigheid van een visum (na afgifte) één jaar bedraagt. Myria weet dat dit bijvoorbeeld het geval is voor inwoners van de Gazastrook, aangezien het gekend is dat zij moeilijkheden ondervinden om het gebied te verlaten (zie kaderstuk hieronder).

12 Artikel 25/3 §2 (na visum gezinshereniging voor derdelander) en artikel 53 (na visum voor familielid van burger van de Unie of Belg) KB 8 oktober 1981.

13 De laissez-passer of het doorlaatbewijs is een tijdelijk reisdocument dat kan worden afgegeven door de ambassade of het consulaat, op instructie van DVZ, wanneer de aanvrager geen nationaal reisdocument kan bekomen. Het betreft geen internationaal erkend reisdocument.

14 Artikel 13 §1 Richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging (hierna: "gezinsherenigingsrichtlijn"): "Zodra het verzoek om gezinshereniging is aanvaard, staat de betrokken lidstaat het gezinslid of de gezinsleden de toegang toe. Daartoe biedt de betrokken lidstaat die personen alle medewerking bij het verkrijgen van de benodigde visa."

15 Artikel 5 §2, 2e lid Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (...) (hierna: "burgerschapsrichtlijn"): "De lidstaten verlenen deze personen alle faciliteiten om de nodige visa te verkrijgen. Deze visa worden zo spoedig mogelijk via een versnelde procedure kosteloos afgegeven."

16 Artikel 18 §2 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst zoals gewijzigd door artikel 1 §2 van de EU-Verordening nr. 265/2010 van 25 maart 2010 tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordening (EG) nr. 562/2006 wat het verkeer van personen met een visum voor verblijf van langere duur betreft.

17 Antwoord DVZ, Directie Toegang en Verblijf, na vraag door Myria in het kader van gezinshereniging met begunstigen van internationale bescherming (toepassingsgebied gezinsherenigingsrichtlijn), 15 mei 2020.

Momenteel is er over tal van kwesties onduidelijkheid en ontbreekt een flexibele regeling:

- Op welke regelgeving baseren de Belgische instanties zich om de geldigheidsduur te bepalen, enerzijds van de instructies tot afgifte van het visum gezinshereniging (dat is de beslissing van DVZ tot toekenning van het visum), en anderzijds van het visum gezinshereniging zelf (na afgifte van het visum)?
- In welke situaties kan een **verlenging van de geldigheid** worden toegestaan, enerzijds van de beslissing tot toekenning van het visum (instructies vóór afgifte van het visum), en anderzijds van het visum zelf (na afgifte ervan)?
- Bij het verstrijken van de geldigheid van de instructies tot afgifte van het visum, of van het visum zelf, kan er een nieuwe beslissing tot toekenning van het visum volgen, of de afgifte van een nieuw visum, op basis van de *initiële* beoordeling en toekenning van het visum gezinshereniging, en dat **zonder indiening van een nieuwe visumaanvraag**?
- In welke situaties is men verplicht een **nieuwe visumaanvraag** in te dienen en hoe wordt die nieuwe aanvraag beoordeeld? Wordt er rekening gehouden met *het ogenblik van de indiening van de initiële visumaanvraag*, wat betreft de toepassing van de vrijstelling van de materiële voorwaarden bij gezinshereniging met begunstigen van internationale bescherming, of de vraag of er aan een bepaalde leeftijdsvoorwaarde is voldaan? In welke gevallen kan het gaan om een aanvraag puur "*pro forma*", en welke elementen worden in elk geval (opnieuw) gecontroleerd?
- Speelt het bij die vragen een rol of de aanvrager zich bevond in omstandigheden die hem of haar verhinderden om af te reizen tijdens de geldigheidsduur van het visum? Zo ja, hoe en door wie wordt het bestaan van die omstandigheden onderzocht?
- Kan de afgifte van een nieuw visum ambtshalve plaatsvinden door de diplomatieke post, of volgt er altijd een controle door DVZ?

Geen duidelijke regeling met oog voor flexibiliteit leidt tot grote rechtsonzekerheid

In al de geïllustreerde situaties hieronder verhinderen bijzondere omstandigheden de aanvragers om te reizen naar België, ondanks het bekomen van een Belgisch visum. **De Belgische instanties hebben gewoonlijk geen vat op die omstandigheden**; zij kunnen niet tussenkomen in het beleid van derde landen. In sommige situaties kan het bekomen van een Belgisch visum wel een faciliterende rol spelen voor de uitreis uit een bepaald land.

Op het ogenblik dat de aanvraag voor gezinshereniging gebeurt, valt het meestal moeilijk in te schatten of er hin-

dernissen zullen zijn om te vertrekken. Als het om gekende problemen gaat, is het doorgaans niet duidelijk hoe lang de hindernissen zullen duren en of er toch plots snel oplossingen kunnen komen. Het ogenblik van de indiening is tegelijk vaak van cruciaal belang voor het recht op gezinshereniging, waardoor aanvragers bij kennis van mogelijke toekomstige hindernissen geen andere keuze hebben dan toch al de aanvraag in te dienen.

Uit de situaties hieronder blijkt in elk geval een **nood aan een duidelijke regeling** met oog voor flexibiliteit vanwege de Belgische instanties, wanneer de geldigheid van hun visum verstreken is:

1. om te garanderen dat de gezinsleden alsnog hun recht op gezinshereniging kunnen uitoefenen, indien dat verhinderd werd omwille van omstandigheden buiten hun wil.
2. om de noodzakelijke **rechtszekerheid** aan de betrokkenen te bieden, zodat zij weten wat hun situatie zal zijn **van zodra zij opnieuw perspectief hebben op vertrek**. Alleen als er duidelijke informatie is, zijn de betrokkenen in staat beslissingen te nemen en kunnen zij correct worden geadviseerd.

Meldingen uitgelicht

Een Pakistaans gezin (etnie Hazara)

Een Pakistaanse man werd erkend als vluchteling in België. Zijn Pakistaanse echtgenote en hun minderjarige kinderen verkregen een visum gezinshereniging en laissez-passers, met vrijstelling van de materiële voorwaarden. Bij aankomst op de luchthaven weigerden de Pakistaanse luchthavenautoriteiten hun het land te laten verlaten omdat zij geen Pakistaanse identiteitsbewijzen bij zich hadden. Mevrouw en haar kinderen zijn Pakistaanse Hazara en proberen sinds jaren een Pakistaans identiteitsdocument te bekomen, zonder resultaat. Noch UNHCR Pakistan noch de Belgische ambassade kan hen helpen met het verkrijgen van Pakistaanse identiteitsdocumenten of een *exit permit*. DVZ stelt vast dat hij de geldigheid van het visum niet kan verlengen aangezien de visumstickers al werden afgeleverd, en ook de laissez-passers een beperkte geldigheid hebben. Het is voor de aanvragers onduidelijk wat nu nog mogelijk zal zijn, en of de materiële voorwaarden van toepassing zullen zijn bij een nieuwe aanvraag, zodra zij perspectief krijgen op een vertrek.

Cases uit Gaza

Aanvragers ondervinden vaak bijzondere moeilijkheden om uit Gaza te vertrekken. Men moet de toelating krijgen om de (enige) grenspost Rafah tussen Gaza en Egypte over te steken, en de grenspost is vaak gedurende lange periodes gesloten of alleen toegankelijk bij bepaalde reismotieven.

Myria heeft weet van minstens drie cases waarbij de visumaanvragen initieel werden ingediend binnen het jaar na de toekenning van de status internationale bescherming aan de echtgenoot in België¹⁸. Er gold dus een vrijstelling van de materiële voorwaarden.

In een recente case verkregen de echtgenote en de kinderen een visum gezinshereniging, maar vanwege de COVID-19-pandemie was de grenspost tijdens lange periodes nog moeilijker over te steken dan normaal. Van zodra er toch een toelating was, testte de echtgenote de dag van vertrek positief op het coronavirus: alleen de drie kinderen konden vertrekken. De geldigheid van het visum verstreek. De **verlenging van het visum en de ambtshalve afgifte van een nieuw visum werden geweigerd door de Belgische ambassade in Jeruzalem**. Ze moest een nieuwe visumaanvraag indienen. Tot op heden is het hoogst onzeker of DVZ het bewijs van de materiële voorwaarden zal vereisen en of het visum gezinshereniging dus zal worden toegekend. Er is evenmin een recht op gezinshereniging met haar minderjarige kinderen (begeleid door hun vader).

In twee andere, minder recente cases werd er na een **nieuwe visumaanvraag** een **weigeringsbeslissing** genomen, omdat er niet werd voldaan aan de vereiste **materiële voorwaarden** (voldoende inkomsten, huisvesting en ziekteverzekering). Voor één gezin weigerde DVZ destijds in te gaan op de vraag om een nieuwe visumsticker op basis van de eerste aanvraag af te geven, onder meer omdat inwoners van Gaza al beschikken over een visum dat een jaar geldig is (langer dan de gewone geldigheidsduur van zes maanden), de voorgelegde documenten en legalisaties maar beperkt geldig zijn, en de gezinssituatie intussen aanzienlijk veranderd kan zijn. Het andere gezin koos ervoor om na de weigering van de nieuwe visumaanvraag een nieuwe (derde) visumaanvraag in te dienen, maar deze

keer om humanitaire redenen. Het is onduidelijk of DVZ in het kader van deze humanitaire aanvraag rekening zal houden met de omstandigheden die hun vertrek verhinderd hebben.¹⁹

Een Palestijns gezin in Saudi-Arabië

Een man van Palestijnse origine in Saudi-Arabië werd erkend als vluchteling in België. Zijn echtgenote en vier minderjarige kinderen kregen een visum gezinshereniging toegekend in december 2019 (indiening binnen het jaar, vrijstelling materiële voorwaarden). De visa waren geldig tot januari 2021, maar de gezinsleden kunnen het land niet verlaten omdat zij geen exit visa kunnen verkrijgen. Het bekomen daarvan gaat immers gepaard met geaccumuleerde boetes van ongeveer 25.000 euro vanwege onwettig verblijf in Saudi-Arabië. Tussenkomen van UNHCR Saudi-Arabië en een verzoek tot kwijtschelding van deze boetes leidden niet tot concrete oplossingen.

DVZ antwoordde oorspronkelijk dat de verlenging van een al afgegeven visum niet mogelijk is, maar liet wel een opening om de afgifte van een nieuw visum (op basis van de eerdere toekenning) te overwegen van zodra de gezinsleden perspectief hebben op vertrek. Negen maanden later antwoordde DVZ evenwel dat dit niet meer mogelijk zal zijn: de geldigheid van het visum betrof uitzonderlijk al een jaar, er was nog altijd geen perspectief dat ze wel zullen kunnen vertrekken, en de beslissing tot toekenning werd al bijna twee jaar geleden genomen. Het gezin zal nieuwe aanvragen moeten indienen zodra er een perspectief op vertrek is, maar er heerst onzekerheid over de vraag hoe die aanvraag zal worden beoordeeld, en of de materiële voorwaarden van toepassing zullen zijn.

De situatie van Eritrese gezinsleden die als vluchteling in Ethiopië verblijven

Om als Eritrese vluchteling in Ethiopië het land te verlaten, heeft men onder meer een *emergency travel document* (ETD) nodig. Vanwege een gewijzigd registratiebeleid van de Ethiopische autoriteiten sinds 2020 slagen de meeste Eritreeërs er niet meer in om zich te registreren als asielzoeker/vluchteling. Het conflict in de Tigray heeft ertoe geleid dat registraties voor alle nationaliteiten wer-

¹⁸ Sinds de diplomatieke post in Jeruzalem samenwerkt met een outsourcingpartner is die indiening mogelijk in Gaza.

¹⁹ Een humanitaire visumaanvraag heeft naast de grote onzekerheid over het resultaat (ruime beoordelingsmarge), ook nog het aanzienlijke nadeel van het gebrek aan wettelijke waarborgen, waaronder een maximale behandelingstermijn en een versoepeld bewijs van de gezinsbanden.

den stopgezet. Een registratie is een vereiste om een ETD van de Ethiopische overheid te verkrijgen. Wanneer er geen ETD kan worden verkregen, zou in theorie een *exit permit* kunnen volstaan om het land te verlaten, maar dat gaat gepaard met hoge boetes (per dag irregulier verblijf). Daarnaast sloot het agentschap²⁰ dat die vereiste ETD's aflevert of de afgifte van *exit permits* kan faciliteren voor lange periodes zijn deuren.

Sinds het gewijzigde registratiebeleid in 2020 konden de aanvragers hun aanvraag gezinshereniging niet meer indienen. De Belgische autoriteiten lieten die indiening niet toe voor Eritreeërs zonder ETD. Deze werkwijze gaf problemen om de termijnen voor de indiening van de aanvraag te kunnen respecteren. Uiteindelijk faciliteerde de Belgische overheid (terecht) de indiening vanaf eind juli 2021.²¹ Vanaf november 2021 zette het Ethiopische agentschap opnieuw de afgifte van die documenten stop omwille van de noodtoestand in Ethiopië. Bij de heropstart van de werkzaamheden in maart 2022 bleek de situatie allesbehalve genormaliseerd. Nochtans hadden de Ethiopische autoriteiten aangegeven het vertrek te willen faciliteren voor diegenen die een visum voor toegang en verblijf hebben voor een ander land (bijvoorbeeld een Belgisch visum gezinshereniging).²² De eerste visa dreigen te verstrijken in april 2022. Op het ogenblik van het schrijven van dit verslag deelde DVZ nog geen mogelijke oplossingen mee, zoals een verlenging van de visa of de ambtshalve afgifte van nieuwe visa. Daardoor leeft een aanzienlijke groep mensen in grote onzekerheid over het vervolg van hun procedure gezinshereniging.

Het kan anders: tijdens de COVID-19-pandemie was er wel een duidelijke administratieve praktijk met oog voor flexibiliteit

De administratieve praktijk die van kracht was tijdens de beginperiode van de COVID-19-pandemie toont aan dat een duidelijke regeling mogelijk is om tegemoet te komen aan (bijzondere) situaties waarbij aanvragers verhinderd zijn te reizen binnen de geldigheidsduur van het visum. Die administratieve praktijk werd toen publiek gemaakt op de website van DVZ.²³

Personen in het bezit van een **verstrekken visum gezinshereniging**, afgeleverd voor de inwerkingtreding van de reisbeperkingen (dat wil zeggen voor 18 maart 2020), en die door de reisbeperkingen niet konden reizen naar België voor het verstrijken van hun visum, konden een nieuw visum vragen bij de bevoegde post. **De post kon dat visum ambtshalve afgeven** (zonder nieuwe betaling *handling fee* of administratieve bijdrage), **onder de volgende voorwaarden:**

- Na controle door de post van de administratieve situatie van de gezinshereniger;²⁴
- De gezinshereniger heeft zich bij de post of DVZ niet uitdrukkelijk verzet tegen de komst van de aanvrager/het familielid;
- De aanvrager legt een ingevuld, gedateerd en ondertekend visumaanvraagformulier voor en een kopie van het reisdocument met het verstreken visum.

De **“geldigheidsduur” van positieve beslissingen van DVZ over aanvragen visa gezinshereniging** werd automatisch verlengd met drie maanden. Een beslissing van DVZ was dus negen maanden geldig.²⁵ Indien de positieve beslissing meer dan negen maanden geleden werd genomen, moest elk geval afzonderlijk worden onderzocht (administratieve situatie van de gezinshereniger; of de gezinshereniger zich niet uitdrukkelijk verzet heeft tegen de komst van de aanvrager, en of de voorwaarden voor gezinshereniging nog altijd vervuld zijn). DVZ verduidelijkte aan Myria dat de leeftijdsvoorwaarde en de eventuele vrijstellingen van de materiële voorwaarden zoals vastgesteld op het ogenblik van de indiening van de aanvraag niet in vraag zullen worden gesteld.²⁶

20 Administration for Refugee and Returnee Affairs (ARRA), sinds 2022 “Refugees and Returnees Service” (RRS).

21 De indiening kan op basis van attesten van de burgerlijke stand. Dat werd evenwel nergens publiek gecommuniceerd op het ogenblik van het schrijven van dit verslag (mei 2022).

22 Informatie FOD BuZa in antwoord op vragen van Myria, maart 2022.

23 Die praktijk gold gedurende een bepaalde periode in het jaar 2020, en is nu niet meer van toepassing. Zie ook [website Agentschap Integratie-Inburgering](#).

24 Zijn identiteitskaart of verblijfstitel moet nog geldig zijn, net als zijn inschrijving in het Rijksregister (de gezinshereniger mag intussen niet geschrapt zijn uit het Rijksregister).

25 Bijgevolg mochten diplomatieke posten die een positieve beslissing ontvingen maar die beslissing nog niet konden uitvoeren door de reisbeperkingen toch nog een visum afgeven indien DVZ de positieve beslissing minder dan negen maanden geleden nam.

26 Bevestiging per mail van DVZ aan Myria, dd. 26/11/2020.

Analyse in het licht van de gezinsherenigingsrichtlijn: het verstrijken van de geldigheid van een visum doet geen afbreuk aan het recht op gezinshereniging

Een regeling die de consequenties uitwerkt bij het verstrijken van de geldigheidsduur van het visum gezinshereniging betreft een regeling waarmee een lidstaat uitvoering geeft aan de gezinsherenigingsrichtlijn. Aangezien het Unierecht geen specifieke aanwijzing bevat met betrekking tot de consequenties die een lidstaat kan verbinden aan het verstrijken van de geldigheid van het visum gezinshereniging, probeert Myria **aan de hand van een teleologische en systematische uitlegging van de gezinsherenigingsrichtlijn** na te gaan of en in hoeverre deze kwestie kan worden overgelaten aan de vrije beoordeling van de lidstaten.²⁷

Teleologische analyse van de richtlijn ("in de geest van" ...)

Bij gebrek aan een maatregel die waarborgt dat het recht op gezinshereniging nog kan worden uitgeoefend **wanneer de aanvragers verhinderd werden** om te reizen tijdens de geldigheidsduur van het toegekende visum, wordt er afbreuk gedaan aan de volgende principes, die **vaste rechtspraak** vormen **van het Hof van Justitie**:

- **"De toestemming tot gezinshereniging is de algemene regel (...)**. De erkende beoordelingsmarge waarover de lidstaten beschikken mag **niet** worden **gebruikt op een manier die de doelstelling van de richtlijn, namelijk het bevorderen van gezinshereniging, ondermijnt en afbreuk doet aan het nuttig effect** daarvan."²⁸ Er moet met andere woorden worden gewaarborgd dat de personen die voldoen aan de voorwaarden om de status

te verkrijgen de uit de richtlijn voortvloeiende status ook daadwerkelijk toegekend krijgen.

- Bij een uitlegging van de gezinsherenigingsrichtlijn moeten de door het Handvest gegarandeerde **grondrechten**²⁹ (zoals het recht op een gezinsleven en het hoger belang van het kind) en het **evenredigheidsbeginsel**³⁰ **worden gerespecteerd**.
- **De situatie van vluchtelingen vraagt bijzondere aandacht**, onder meer "vanwege de redenen die hen gedwongen hebben hun land te ontvluchten en die hen beletten aldaar een gezinsleven te leiden"³¹.

Er zou tevens afbreuk worden gedaan aan:

- Artikel 17 van de gezinsherenigingsrichtlijn dat een procedurele vereiste bevat voor de lidstaten om een *geïndividualiseerd onderzoek* te voeren wanneer er overwogen wordt om een aanvraag af te wijzen, een verblijfstitel in te trekken of niet te verlengen.
- De rechtspraak van het HvJ over de **bijzondere omstandigheden** die een laattijdige indiening van de aanvraag gezinshereniging **objectief verschoonbaar** kunnen maken.³²

Systematische analyse van artikel 4, 16 en 13 van de gezinsherenigingsrichtlijn:

- Overeenkomstig artikel 4 van de gezinsherenigingsrichtlijn³³ zijn **lidstaten verplicht om bepaalde gezinsleden toegang en verblijf toe te staan van zodra zij aan de voorwaarden voldoen**. Het gaat onder meer over de echtgeno(o)t(e), wettelijk geregistreerde partner en minderjarige kinderen. Het gaat om duidelijk omschreven subjectieve rechten waarbij de lidstaten geen beoordelingsmarge hebben.³⁴

27 Myria beperkt zich hier tot die analyse vanuit de gezinsherenigingsrichtlijn, aangezien de meeste situaties waarbij aanvragers verhinderd worden te reizen plaatsvinden bij gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming, in een context van gedwongen vlucht. De burgerschapsrichtlijn biedt ook geen bijkomende aanwijzingen.

28 HvJ 4 maart 2010, C-578/08, *Chakroun*, §43; HvJ 6 december 2012, C-356/11 en C-357/11, O. e.a., §74; HvJ 9 juli 2015, C-153/14, *Minister van Buitenlandse zaken t. K. en A.*, §50; HvJ 13 maart 2019, C-635/17, E. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §53; HvJ 12 december 2019, C-519/18, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, §42, 62; Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement betreffende richtsnoeren voor de toepassing van Richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging, 3 april 2014, p. 3.

29 HvJ 27 juni 2006, C-540/03, *Europees Parlement t. Raad van de Europese Unie*, §105; HvJ 6 december 2012, C-356/11 en C-357/11, O. e.a., §78; HvJ 13 maart 2019, C-635/17, E. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §54 en 56; HvJ 12 december 2019, C-519/18, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, §64-65; In die zin ook over artikel 24, lid 2 van het Handvest: HvJ 12 april 2018, C-550/16, A., S. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §58; HvJ 16 juli 2020, C-133/19, C-136/19 en C-137/19, B. M. M. e.a. t. *Belgische staat*, §§33-35.

30 Het evenredigheidsbeginsel vormt een algemeen beginsel van het Unierecht. Bijv. HvJ 9 juli 2015, C-153/14, *Minister van Buitenlandse zaken t. K. en A.*, §51; HvJ 12 december 2019, C-519/18, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, §66.

31 Zie overweging 8 gezinsherenigingsrichtlijn; EHRM 10 juli 2014, nr. 2260/10, *Tanda-Muzinga t. Frankrijk*, § 73-75; EHRM 10 juli 2014, nr. 52701/09, *Mugenzi t. Frankrijk*, §§52-54; HvJ 7 november 2018, C-380/17, K., B. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §53; HvJ 12 april 2018, C-550/16, A., S. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §32; HvJ 13 maart 2019, C-635/17, E. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §66, 75 en 77; HvJ 12 december 2019, C-519/18, TB t. *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, §36, 50, 63, 67.

32 HvJ 7 november 2018, C-380/17, K.B. t. *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*.

33 "De lidstaten geven uit hoofde van deze richtlijn, en op voorwaarde dat aan de in hoofdstuk IV en artikel 16 gestelde voorwaarden is voldaan, toestemming tot toegang en verblijf aan de volgende gezinsleden (...). Dit artikel werd omgezet in artikel 10 §1 verblifswet: "(...) zijn van rechtswege toegelaten om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven (...)."

34 Vaste rechtspraak van het HvJ stelt dat "artikel 4, lid 1 de lidstaten **precieze positieve verplichtingen** op[legt], waaraan **duidelijk omschreven subjectieve rechten** beantwoorden, aangezien het de lidstaten **verplicht** om in de door de richtlijn vastgestelde gevallen de **gezinshereniging van bepaalde leden van het gezin van de**

- b. **Die voorwaarden** handelen voornamelijk over de afwezigheid van gevaar voor de openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid, en de vereiste materiële voorwaarden (huisvesting, ziektekostenverzekering en stabiele en regelmatige inkomsten).³⁵ De richtlijn bepaalt ook wanneer er een vrijstelling geldt van die materiële voorwaarden, en de lidstaten mogen voorts bepalen dat de vrijstelling alleen geldt bij indiening van de aanvraag binnen een bepaalde termijn.³⁶ In België is een **vrijstelling van de materiële voorwaarden** bij gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming van toepassing **op voorwaarde dat de aanvraag wordt ingediend binnen de termijn van een jaar** na de toekenning van internationale bescherming.³⁷
- c. **De weigeringsmotieven** (of motieven tot intrekking of weigering verlenging) van het verblijfsrecht zijn **limitatief opgesomd in artikel 16** van de gezinsherenigingsrichtlijn.³⁸ Het verstrijken van de geldigheid van een al toegekend visum hoort daar niet bij. Uit artikel 16 en het hoger geciteerde artikel 4 van de gezinsherenigingsrichtlijn volgt dat lidstaten geen nieuwe weigeringsgrond mogen toevoegen.

Een weigering of intrekking kan ook **wanneer de in de richtlijn gestelde voorwaarden niet of niet meer zijn vervuld (zoals de materiële voorwaarden of de gezinsbanden)**. Zoals hierboven vermeld, wordt de **vrijstelling** van de materiële voorwaarden beoordeeld in functie van de vraag of de aanvraag werd **ingediend** binnen de wettelijke termijn na de toekenning van de internationale bescherming. Er is geen rechtsgrond op basis waarvan lidstaten kunnen besluiten dat de vrijstelling niet meer geldt door een termijn die verstrijkt *na de tijdige indiening van de aanvraag*, bijvoorbeeld bij het verstrijken van de geldigheid van het visum.

Uit de gezinsherenigingsrichtlijn kan er worden afgeleid dat het visum puur de **formele titel** is die bewijst dat de houder ervan een recht heeft op toegang en verblijf (*instrumentum*):

Artikel 13 §1 van de gezinsherenigingsrichtlijn stelt: “*Zodra het verzoek om gezinshereniging is aanvaard, staat de betrokken lidstaat het gezinslid of de gezinsleden de toegang toe. Daartoe biedt de betrokken lidstaat die personen alle medewerking bij het verkrijgen van de benodigde visa.*” “§2. *De betrokken lidstaat verleent de gezinsleden een eerste verblijfstitel met een geldigheidsduur van ten minste één jaar. Deze verblijfstitel kan worden verlengd.*”

Het **verstrijken van de geldigheidsduur van het afgeleverde visum doet aldus geen afbreuk aan het subjectief recht op gezinshereniging** dat voortvloeit uit het Unierecht. Het gaat om een substantieel recht zoals ook eerder erkend door de autoriteiten door de aanvraag in te willigen (het onderliggende verblijfsrecht, *negotium*).³⁹ De twee staan los van elkaar.

Uit het bovenstaande volgt ook dat de hoger genoemde EU-verordening die stelt dat de lidstaten worden geacht het visum te vervangen door een verblijfstitel bij het verstrijken van de geldigheidsduur van het visum⁴⁰ niet uitsluit dat de lidstaten een nieuw (tweede) visum of een verblijfstitel verlenen, hoewel de aanvragers nog niet op het grondgebied zijn. Het omgekeerde zou niet in overeenstemming zijn met de bepalingen, het doel en de geest van de gezinsherenigingsrichtlijn.

Conclusie

Volgens Myria zou het **onverenigbaar** zijn met de doelstelling van de gezinsherenigingsrichtlijn **om de gezinsleden hun toegekende recht op gezinshereniging uit te laten oefenen zonder enige beperking in tijd en voorwaarden**. De aanvraag gezinshereniging en het toegekende recht daarop beogen immers het voortzetten van het gezinsleven in de lidstaat van bestemming. Ook de gezinssituatie kan intussen gewijzigd zijn. Om die reden kan er van de gezinsleden worden verwacht dat zij zoals een “voorzichtig en redelijk persoon” het nodige doen om binnen de geldigheidsduur van het visum te vertrekken. Het staat de lidstaten ook vrij om na te gaan of bepaalde voorwaarden nog vervuld zijn, zoals het bestaan van de gezinsbanden, en de gezinshereniging te weigeren of in te trekken indien dat niet meer het geval is.

gezinshereniger toe te staan zonder hun beoordelingsmarge uit te kunnen oefenen. (HvJ 27 juni 2006, C-540/03, *Europees Parlement t. Raad van de Europese Unie*, § 60; HvJ 6 december 2012, C-356/11 en C-357/11, *O. e.a.*, §70; HvJ 13 maart 2019, C-635/17, *E. t. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, §46; HvJ 16 juli 2020, C-133/19, C-136/19 en C-137/19, *B. M. M. en anderen t. Belgische staat*, §26).

³⁵ Zie hoofdstuk IV van de gezinsherenigingsrichtlijn, zoals omgezet in artikel 10 van de verblijfswet.

³⁶ Artikel 12 §2 en 3 van de gezinsherenigingsrichtlijn.

³⁷ Artikel 10 §2, 5e lid verblijfswet.

³⁸ Zoals omgezet in artikel 11 §1 van de verblijfswet. Een weigering kan onder meer wanneer er geen werkelijk huwelijks- of gezinsleven (meer) onderhouden wordt; er fraude werd gepleegd; er sprake is van een schijnhuwelijk of schijnpartnerschap; er een einde komt aan het verblijfsrecht van de gezinshereniger en het gezinslid nog geen recht heeft op een autonome verblijfstitel.

³⁹ Zie *mutatis mutandis*: RvV 16 april 2021, nr. 252 937 (visum C – gezinshereniging met Unieburger – “*Het gegeven dat verzoekende partij in België nog de administratieve stap moet zetten om de verblijfstitel zelf (het instrumentum) te bekomen doet geen afbreuk aan het reeds erkende verblijfsrecht (het negotium)*”; RvV 2 juni 2021, nr. 255 488 (F kaart – “*Het instrumentum (de kaart) mag niet worden verward met het negotium, te weten het onderliggende (verblijfs)recht*”); RvV 24 november 2021, nr. 264 217 (ambtshalve schrapping impliceert niet *ipso facto* dat het onderliggende verblijfsrecht niet langer bestaat); RvV 6 oktober 2021, nr. 261 743 (de verblijfskaart is het “*instrumentum*”).

⁴⁰ Artikel 18 §2 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst zoals gewijzigd door artikel 1 §2 van de EU-Verordening nr. 265/2010 van 25 maart 2010 tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordening (EG) nr. 562/2006 wat het verkeer van personen met een visum voor verblijf van langere duur betreft.

Tegelijk volgt uit het bovenstaande ook dat de gezinsleden **omstandigheden** moeten kunnen inroepen die meegebracht hebben dat zij **verhinderd werden te reizen** binnen de geldigheidsduur van het visum, waarbij de lidstaten moeten waarborgen dat de **vrijstelling van de materiële voorwaarden en het vervullen van een leeftijdsvoorwaarde** zoals vastgesteld bij de initiële indiening blijft gelden voor die gezinsleden, ook wanneer zij formeel een nieuwe visumaanvraag moeten indienen.

De regeling tijdens de COVID-19-pandemie toont aan dat het mogelijk is om deze beide belangen in rekening te nemen en te verenigen. Myria stelt zich daarbij ook de vraag of het verschil in behandeling tussen enerzijds COVID-19-gerelateerde moeilijkheden om te reizen en anderzijds niet-COVID-19-gerelateerde moeilijkheden om te reizen redelijk te verantwoorden valt.

AANBEVELING

Myria pleit ervoor dat gezinsleden die omwille van omstandigheden verhinderd werden te reizen binnen de geldigheidsduur van hun visum gezinshereniging nieuwe documenten moeten krijgen die hen in staat stellen om hun recht op gezinshereniging alsnog uit te oefenen (verlenging van het visum; afgifte van een nieuw visum of van een verblijfstitel).

Voor de afgifte kan er opnieuw worden gecontroleerd of bepaalde voorwaarden zoals het bestaan van de gezinsbanden nog altijd vervuld zijn, evenwel zonder te raken aan de eventuele vrijstelling van de materiële voorwaarden of het vervullen van een leeftijdsvoorwaarde zoals vastgesteld op het ogenblik van de initiële indiening van de aanvraag.

Ouders van minderjarige derdelanders met een verblijfsrecht: Een wettelijke omkadering van het recht op een gezinsleven (advies Myria)

De staatssecretaris voor Asiel en Migratie bereidt een wetsontwerp voor rond een statuut gezinshereniging voor ouders die hun minderjarige kind met internationale bescherming begeleiden in België. In het verleden kregen de begeleidende ouders vaak zelf een status internationale bescherming, maar na een beleidswijziging van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) in 2019 is dat niet langer het geval. Sindsdien was de ouder aangewezen op de weinig omkaderde procedure inzake humanitaire regularisatie, wat volgens Myria niet het geschikte kanaal is.

Myria verwelkomt dan ook het initiatief om een wettelijke regeling te treffen voor deze groep, maar wijst erop dat er bij een **dergelijke regeling ook rekening moet worden gehouden met de eventuele andere ouder die nog in het buitenland is**. Terwijl zij voor 2019 de waarborgen genoten van een recht op gezinshereniging met een echtgeno(o)t(e) met internationale bescherming, is dat nu niet langer het geval.

Myria brengt een breder advies uit, waarin het pleit voor een algemene omkadering in de wet van het recht op een gezinsleven voor ouders van een minderjarige derdelander met een geldig verblijfsrecht. In heel wat situaties rest ouders nu geen andere mogelijkheid dan een aanvraag humanitaire regularisatie (vanuit België), of een humanitair visum (vanuit het buitenland).

Meer weten?

Zie [advies van Myria](#): Een wettelijke omkadering van het recht op een gezinsleven voor ouders van een minderjarige derdelander met verblijfsrecht, mei 2022.

Gezinshereniging van begunstigen van internationale bescherming: Nood aan facilitering van de indiening van aanvragen en professionele ondersteuning (advies Myria)

Gezinshereniging is van cruciaal belang voor vluchtelingen, maar vormt vaak een heel complex en moeizaam proces. Voor vluchtelingenfamilies gelden dan wel gunstigere voorwaarden als ze hun aanvraag binnen een bepaalde termijn indienen, toch is het allesbehalve evident om hun recht op gezinshereniging uit te oefenen en al zeker niet als de aanvraag binnen een beperkte termijn moet worden ingediend. Dat heeft veel te maken met de bijzondere situatie van vluchtelingen, met de gevaarlijke en dure reis naar de diplomatieke post, met de moeilijkheid om documenten te verzamelen, maar ook met elementen eigen aan de procedure.

De nood om het kader voor deze particuliere groep te analyseren en aan te pakken is groot. Myria pleit er dan ook voor om in het kader van de geplande wetswijzigingen de **kans te grijpen om maatregelen te nemen om de indiening van de aanvraag voor vluchtelingenfamilies te faciliteren**. In een omvattend advies reikt het daartoe argumenten en pistes aan. Naast een indiening op het grondgebied is ook een laagdrempelige schriftelijke of digitale indiening (bij DVZ of de diplomatieke post) een mogelijke piste.

Een alternatieve wijze van indiening zou tegemoet kunnen komen aan een gelijke behandeling van alle aanvragers. Op dit ogenblik ondervinden de meest kwetsbare groepen de grootste problemen en lopen ze de grootste risico's om verplaatsingen te maken om hun aanvraag tijdig in te dienen. Daarnaast zou dat de werklast van de betrokken overheidsdiensten sterk kunnen verminderen, en de rechtszekerheid voor de aanvragers bevorderen. Nu ontstaan er immers veel betwistingen rond de vraag of het niet naleven van termijnen of een leeftijdsvoorwaarde al dan niet buiten de wil van de aanvrager gebeurde. Tot slot kan een andere wijze van indiening ook de kosten voor de aanvragers drukken en kunnen problemen worden vermeden die ontstaan bij het boeken van een afspraak en de indiening van een (onvolledige) aanvraag bij de private externe dienstverleners van de diplomatieke posten (VFS Global en TLS Contact).

Daarnaast wordt er in het advies ook ingegaan op de **aard van de professionele ondersteuning** die vereist is om een aanvraag gezinshereniging tot een goed einde te brengen. Die begeleiding staat onder druk; alsmaar meer diensten voelen zich gedwongen af te haken omdat ze niet tegemoet kunnen komen aan de vraag en de intensiviteit van het werk dat ermee gepaard gaat, enkel en alleen al om de indiening tot een goed einde te brengen. Ook het uitzetten van omstandigheden die een tijdige indiening verhinderd hebben, of die meebrengen dat bepaalde documenten (zoals een nationaal paspoort) ontbreken vereist een intensieve en professionele aanpak. Myria roept daarbij opnieuw op om de procedure te vereenvoudigen en de broodnodige begeleiding systematisch te organiseren.

Myria besteedt in het advies eveneens de nodige aandacht aan **gezinshereniging met niet-begeleide minderjarigen die internationale bescherming genieten**. Sinds zijn laatste analyse heeft Myria geen verdere verduidelijkingen gekregen wat de gezinshereniging betreft van ouders van NBMV's met een statuut van internationale bescherming en de toepassing van de "redelijke termijn" van indiening.⁴¹

Meer weten?

Zie [advies van Myria](#) over gezinshereniging met begunstigen van internationale bescherming: Termijn & wijze van indiening van de aanvraag; toegang tot informatie, advies en professionele begeleiding, maart 2022.

⁴¹ Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2022*, Katern Recht op een gezinsleven, pp. 31-32; Zie ook recent arrest RvV 21 december 2021, nr. 265 825 en [Advies van Myria](#), aanvragen gezinshereniging van vluchtelingenfamilies faciliteren en ondersteunen, maart 2022, pp. 18-20.

Afghaanse familieleden van personen in België: Gebrek aan faciliterende maatregelen voor visumaanvragen na de machtsovername door de taliban (nota Myria)

Sinds de machtsovername door de taliban in augustus 2021 is de nood aan bescherming voor veel gezinsleden in Afghanistan urgenter geworden. Tegelijk is het in deze context bijzonder moeilijk, zo niet onmogelijk om de vereiste documenten te verzamelen en de aanvraag voor gezinshereniging of voor een humanitair visum in te dienen bij de bevoegde diplomatieke post in Islamabad. In een dergelijke context moeten er – volgens Myria – voldoende faciliterende maatregelen worden genomen om te vermijden dat het recht op gezinshereniging omwille van praktische redenen onrealiseerbaar wordt.

Meldingen bij Myria

De humanitaire crisis in Afghanistan heeft een grote impact op de dienstverlening van Myria. In 2021 werd Myria voor advies gecontacteerd ten gunste van 412 Afghanen, en dat door henzelf, hun familieleden, hulpverlener of advocaat. Dat is een verviervoudiging in vergelijking met de vorige jaren. Ongeveer een derde van de meldingen ging over gezinshereniging, meestal met begunstigden van internationale bescherming. Bijna de helft van de meldingen betrof humanitaire visumaanvragen, waarbij meestal advies werd gevraagd voor familieleden van Afghanen die in België verblijven of Belgen van Afghaanse afkomst, die niet in aanmerking komen voor gezinshereniging.

Meer weten?

Myria publiceerde een omvattende nota over deze problematiek, en herneemt daarvan een aantal "take aways" in deze katern: [Gebrek aan faciliterende maatregelen voor visumaanvragen van Afghaanse familieleden van personen in België, na de machtsovername door de taliban.](#)

Een melding uitgelicht

Een Afghaanse NBMV kreeg subsidiaire bescherming. Zijn moeder en zusjes wensen een aanvraag gezinshereniging in te dienen, maar raken de grens met Pakistan niet over. Ze bevinden zich in Ghazni, een gebied dat omsingeld is door de taliban. Er werd toestemming gevraagd aan DVZ om de aanvraag in te dienen vanuit België (door de NBMV), of schriftelijk bij de diplomatieke post. DVZ antwoordde dat er geen alternatieve wijze van indiening mogelijk is. Met ondersteuning van het CAW werden er vergeefse pogingen ondernomen om een Pakistaans visum te bekomen. Daarnaast is het voor hen onmogelijk te reizen zonder mannelijk familielid.

Myria verwijst in dat kader naar de aanbeveling van UNHCR:

*"UNHCR is concerned that many Afghan refugees may face considerable administrative barriers in realizing this legal right. With many embassies and consulates currently closed in Afghanistan, UNHCR is also **urging countries to take into account the constraints** that refugees may face in being able to meet taxing administrative and documentation requirements for these admissions. It proposes that **a more pragmatic and flexible approach be taken**, including through the use of **innovative processing methods and remote interviews**. UNHCR encourages States to apply **liberal and humane criteria** in identifying qualifying family members under these schemes, **taking into account diverse family compositions and structures.**"⁴²*

Daarnaast toont de Afghaanse crisis opnieuw de nood aan van een omkaderd en transparant beleid inzake humanitaire visa.⁴³

42 UNHCR, *Guidance Note on the International Protection Needs of People Fleeing Afghanistan*, §19, februari 2022.

43 Zie o.m. Nota van Myria voor de Kamercommissie Binnenlandse Zaken, Algemene Zaken en Openbaar Ambt, humanitaire visa: naar een omkaderd en transparant beleid, hoorzitting 29 januari 2019.

Take aways

43% van alle visa lang verblijf werd toegekend in het kader van **gezinshereniging**. Het gaat om 15.317 toekenningen in 2021, 29% meer dan in het COVID-jaar 2020.

In 2020 werden **31.527 eerste verblijfstitels afgeleverd voor gezinsredenen** aan vreemdelingen die in het buitenland geboren zijn.

Voor **gezinshereniging met een begunstigde internationale bescherming** werden er **2.977 visa** toegekend in 2021.

In ruim de helft van de gevallen hebben deze begunstigden ofwel de Syrische nationaliteit (33%) of zijn ze van Palestijnse afkomst (21%).

Geldigheid van het visum gezinshereniging

Na de goedkeuring van het visum gezinshereniging moet de aanvrager tijdens de geldigheidsduur van het visum naar België reizen. Zowel algemene als meer specifieke omstandigheden kunnen die tijdige afreis evenwel verhinderen.

Het ontbreekt aan een duidelijk reglementair kader rond de geldigheid van visa en de consequenties van het verstrijken daarvan.

AANBEVELING

Myria pleit voor een regeling opdat gezinsleden die omwille van omstandigheden verhinderd werden te reizen binnen de geldigheidsduur van hun visum gezinshereniging **alsnog hun recht op gezinshereniging kunnen uitoefenen**, mits de voorwaarden nog vervuld zijn.

Daarbij mag er voor Myria niet worden geraakt aan de eventuele vrijstelling van de materiële voorwaarden of het vervullen van een leeftijdsvoorwaarde zoals vastgesteld bij de initiële indiening van de aanvraag.

Ouders van minderjarige derdelanders | Advies Myria

Er is geen recht op gezinshereniging voor **ouders van een minderjarige derdelander die in België een verblijfsrecht heeft**. De enige uitzondering betreft de ouders van een niet-begeleide minderjarige met een statuut van internationale bescherming.

In heel wat situaties rest ouders van derdelanders geen andere mogelijkheid dan een aanvraag voor humanitaire regularisatie (vanuit België) te doen, of voor een humanitair visum (vanuit het buitenland).

AANBEVELING

Voor **begeleide minderjarigen met een statuut van internationale bescherming** vraagt Myria een wettelijke regeling die het verblijfsrecht verankert voor de begeleidende ouder en voor de andere ouder die zich nog in het buitenland bevindt.

Ruimer pleit Myria voor een algemene wettelijke omkadering voor het recht op een gezinsleven voor ouders van **een minderjarige derdelander met een geldig verblijfsrecht**.

Gezinshereniging voor vluchtelingenfamilies | Advies Myria

Gezinshereniging is voor vluchtelingenfamilies vaak een heel complex en moeizaam proces. Dat heeft veel te maken met hun bijzondere situatie, waaronder de moeilijkheden om documenten te verzamelen, maar ook met de procedure zelf.

De **termijnen of leeftijdsvoorwaarden** om de aanvraag gezinshereniging in te dienen dreigen te verstrijken door de moeilijkheden om te reizen of om de ambassade te bereiken.

Voor familieleden van **niet-begeleide minderjarigen** zijn de huidige termijnen eens zo onhaalbaar.

Een aanvraag voor gezinshereniging of voor een humanitair visum moet in de praktijk **in persoon** gebeuren **bij de externe dienstverleners van de diplomatieke post**. Dat leidt tot dure reizen en gaat gepaard met veiligheidsrisico's. Bepaalde nationaliteiten en profielen ondervinden systematisch meer moeilijkheden om te reizen dan andere, waardoor een ongelijke behandeling wordt gecreeërd.

Bij een **laattijdige indiening** oordeelt DVZ of die omwille van bijzondere omstandigheden als "verschoonbaar" kan worden beschouwd. De motivering daartoe vraagt professionele ondersteuning en expertise.

Veelvuldige betwistingen zijn onvermijdelijk. Dat leidt tot een enorme werklust voor de overheid en tot rechtsonzekerheid bij de aanvragers.

Het **welslagen van een aanvraag gezinshereniging is momenteel geheel afhankelijk** van de vraag of er **professionele ondersteuning** is om de aanvraag te begeleiden. Dat geldt des te meer bij niet-begeleide minderjarigen.

AANBEVELING

Indien de indiening van de aanvraag voor vluchtelingenfamilies niet gefaciliteerd wordt, is **het recht op gezinshereniging niet voldoende realiseerbaar**. Een vereenvoudiging, zoals in de buurlanden, kan door:

- **de indiening van de aanvraag in België** (door de referentiepersoon) mogelijk te maken, en/of
- **een laagdrempelige schriftelijke of digitale indiening** bij de diplomatieke post of DVZ. Dit vereist geen wetswijziging.

Myria pleit daarnaast voor de organisatie van **professionele ondersteuning** van aanvragers. Samen met UNHCR vraagt Myria ook al jaren om deze specifieke doelgroep permanent vrij te stellen van de materiële voorwaarden.

Moeilijke hereniging van Afghaanse families na de machtsovername door de taliban | Nota Myria

Een aanvraag voor gezinshereniging of voor een humanitair visum **moet in persoon gebeuren** op de diplomatieke post in Islamabad, Pakistan.

Pakistan bereiken is moeilijk en risicovol. Voor een legale grensovergang is een Afghaans paspoort en Pakistaans visum vereist. De aanvraag elders indienen (zoals in Iran), is slechts in een beperkt aantal gevallen mogelijk. In de huidige context blijken grenspassages moeilijker geworden.

In de huidige context is het moeilijk om de vereiste documenten te bekomen en te legaliseren bij de Afghaanse autoriteiten. De Belgische autoriteiten oordelen geval per geval of er kan worden afgeweken van de vereisten.

Een afspraak bekomen bij de externe dienstverleners van de diplomatieke posten is niet altijd evident (beperkte afspraakmomenten en technische problemen).

De **termijnen of leeftijdsvoorwaarden** om de aanvraag gezinshereniging in te dienen dreigen te verstrijken door de moeilijkheden om te reizen of de ambassade te bereiken.

Bij een laattijdige indiening is de beoordeling door DVZ onzeker, en de motivering rond de redenen van laattijdigheid vraagt professionele ondersteuning en expertise.

Er is een **tekort aan advocaten en organisaties die aanvragen voor humanitaire visa** kunnen begeleiden van familieleden van Afghanen in België en Belgen van Afghaanse afkomst.

AANBEVELING

Myria beveelt de overheden aan om **in het kader van de gezinsherenigingsprocedure humanitaire motieven in rekening te brengen**, en herneemt ook zijn aanbeveling om te voorzien in een omkaderd en transparant beleid inzake humanitaire visa.

AANBEVELING

Gezien de verhoogde nood aan bescherming sinds de machtsovername, en de moeilijkheden voor Afghaanse familieleden om te reizen en een visumaanvraag (tijdig) in te dienen, dringt Myria aan op **maatregelen door de Belgische overheden om de indiening te faciliteren**. Anders dreigt het recht op gezinshereniging in de praktijk onhaalbaar te worden.

Pas ook de rechtspraak van het Hof van Justitie **rond het gebrek aan officiële documenten maximaal toe**. Dat brengt ook verplichtingen mee voor de autoriteiten, waaronder zich ook zelf te informeren over de situatie in het herkomstland.

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Het verslag *Migratie in cijfers en in rechten* informeert elk jaar over de actualiteit van de migratiestromen en het eerbiedigen van de grondrechten van vreemdelingen.

Myria
Victor Hortaplein 40 • 1060 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

www.myria.be

 @MyriaBe

 www.facebook.com/MyriaBe

 www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

Federaal Migratiecentrum